

Aan het lid van Provinciale Staten
Mevrouw S. Ten Hoeve

Onderwerp Beantwoording schriftelijke vragen PvdD over bescherming water en natuur tegen landbouwgif

Dossiernummer	K66875
Documentnummer	2024-115542
Behandeld door	Munneke, Ko
Telefoonnummer	0652761564
E-mail	F.J.Munneke@provinciegroningen.nl

Geachte mevrouw Ten Hoeve,
Hierbij beantwoorden wij uw vragen over het onderzoek van Natuur & Milieu naar de schending van de Europese verplichting om water en natuur te beschermen tegen landbouwgif, zoals door u gesteld in de brief van 15 mei jl.

1. Onderschrijft u de conclusies in het onderzoeksrapport van Natuur & Milieu dat (ook) de provincie Groningen niet voldoet aan de Europese verplichting om water en natuur te beschermen tegen landbouwgif? Zo ja, welke maatregelen gaat u treffen om alsnog zo snel en zo goed mogelijk te voldoen aan de verplichtingen uit deze Europese richtlijn? Zo nee, zie dan de vragen 2, 3, 4 en 5.

Het ministerie van LNV is van mening dat de Europese richtlijn Duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen (Richtlijn 2009 – 128) correct is geïmplementeerd, zie daarvoor twee kamerbrieven:
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023D30299&did=2023D30299
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z15790&did=2023D38494

Echter, hierbij wordt ook aangegeven dat een deel van de invulling van de richtlijn door de provincies moet gebeuren, namelijk het stellen van specifieke regels voor grondwaterbeschermingsgebieden en voor Natura2000. Afhankelijk van de situatie kan de provincie dit strenger of minder streng invullen (lokaal maatwerk). Wij willen voldoen aan de verplichting om water en natuur zo goed mogelijk te beschermen en de doelen waaraan wij ons gecommitteerd bereiken. Daarom nemen wij de volgende maatregelen:

Voor wat betreft Natura2000:

Rond onze Natura2000-gebieden ligt vrijwel overal direct NNN (NatuurNetwerkNederland). Hier sluiten wij pachtcontracten af, met daarbij de kwalitatieve verplichting om geen bestrijdingsmiddelen te mogen gebruiken evenals bemesting en vaak ook nog een beperking op de grondbewerking. In de beheerplannen N2000, waarvan de tweede fase

plannen nu worden opgesteld, zullen we het verbod op gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in deze gebieden ook expliciet opnemen. Dat geldt nu al voor alle aangewezen natuurgebieden (NNN) in onze provincie. Op dit moment hebben we dus rond al onze Natura2000-gebieden een bufferzone/overgangszone met restricties.

Voor wat betreft grondwaterbeschermingsgebieden voor drinkwater:

In de provinciale omgevingsverordening hebben we regels opgenomen voor het hebben en gebruiken van schadelijke stoffen, waaronder gewasbeschermingsmiddelen en biociden in grondwaterbeschermingsgebieden en de daarbinnen gelegen waterwingebieden.

Tevens hebben we voor de grondwaterbeschermingsgebieden gebiedsdossiers en uitvoeringsprogramma's om de risico's, zoals gewasbeschermingsmiddelen, voor de winning in kaart te brengen en weg te nemen. Deze worden in 2024 geactualiseerd waarbij extra aandacht wordt besteed aan diffuse verontreinigingen zoals gewasbeschermingsmiddelen en PFAS. We onderzoeken ook de ruimte die de richtlijn Duurzaam Gebruik Gewasbeschermingsmiddelen en de Omgevingswet aan de provincies bieden om regels te stellen voor de bescherming van het grondwater. Hierin werken we samen met de provincie Drenthe, waar een groot deel van ons drinkwater (direct of indirect) vandaan komt.

Om ook in de toekomst voldoende reserves voor drinkwater beschikbaar te houden, worden naar verwachting in 2025 Aanvullende Strategische Voorraden (ASV's) aangewezen. De beschermingsregels die voor deze gebieden zullen gaan gelden, zullen sterk afhankelijk zijn van de bodemopbouw ter plaatse. Gestreefd wordt om gebieden te reserveren waar door de aanwezigheid van slecht doorlatende bodemlagen kwaliteitsrisico's door activiteiten aan maaiveld klein zullen zijn.

Voor wat betreft bufferzones langs oppervlaktewater:

Op dit moment voldoen de meeste oppervlaktewateren in de provincie aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor wat betreft gewasbeschermingsmiddelen. Er zijn een paar specifieke aandachtspunten, waar aan gewerkt wordt door de waterschappen en de landbouw. Binnen de gebiedsprocessen van de Transitie Landelijk Gebied is besproken en vastgelegd dat de KRW-doelen niet alle gewasbeschermingsmiddelen omvatten. Dat de KRW-doelen gehaald worden, betekent dus niet dat er geen probleem is met gewasbeschermingsmiddelen in het water. Er zijn acties geformuleerd om uitspoeling naar het oppervlaktewater (en ook het grondwater) van alle middelen te verminderen. Daarnaast is er onlangs een subsidie toegekend aan LTO in het kader van het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer voor het installeren van wasplaatsen met zuivering voor landbouwmachines. Het buiten zo'n wasplaats reinigen van de machines is een belangrijke bron voor gewasbeschermingsmiddelen in het (oppervlakte)water (erfafspoeling).

Ons landbouwbeleid is erop gericht innovatie (o.a. precisielandbouw) en natuurinclusieve, biologische en circulaire landbouw te stimuleren. Ook hiermee verminderen we de uitspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar het water.

Voor wat betreft regels met betrekking tot bufferstroken langs sloten:
hiervoor zijn generieke landelijke regels. Deze zijn in 2023 aangescherpt. De effectiviteit hiervan moet nog blijken, maar als provincie willen wij hier geen (extra) regels voor opleggen.

2. Op grond waarvan bent u van oordeel, dat de provincie Groningen wel voldoet aan de Europese minimalisatieverplichting, die neerkomt op een algeheel verbod op het gebruik van landbouwgif in gebieden waar het grond of oppervlaktewater wordt gebruikt voor drinkwaterwinning

Zie antwoord op vraag 1

3. Bent u met de PvdD van mening, dat het tegen de achtergrond van het vorenstaande niet toelaatbaar is om in GWB gebieden teelten toe te staan uit de top 20 van meest bespoten gewassen ? Zo nee, hoe valt dit te rijmen met de hier bedoelde minimalisatieverplichting? Zo ja, wat heeft u tot nu toe gedaan om de teelt van dergelijke gewassen in GWB gebieden te voorkomen respectievelijk welke extra acties gaat u op touw zetten om dit preventieve beleid volledig doeltreffend te maken?

Zie antwoord op vraag 1

4. Op grond waarvan bent u van oordeel, dat er in het licht van de hier bedoelde Europese richtlijn én gegeven de slechte waterkwaliteit in onze provincie géén reden is om langs sloten (veel) bredere bufferstroken voor te schrijven waar geen landbouwgif mag worden gebruikt om te voorkomen dat deze in het slootwater terecht komen

Zie antwoord op vraag 1

5. Op grond waarvan bent u van oordeel, dat de provincie Groningen voldoet aan de Europese verplichting om Natura 2000 gebieden te beschermen tegen landbouwgif?

Zie antwoord op vraag 1

6. Natuur & Milieu doet de aanbeveling om de Rijksoverheid verantwoordelijk te maken voor de uitvoering van de hier bedoelde Europese richtlijn (in plaats van de uitvoering hiervan over te laten aan de provincies). Bent u het eens met deze aanbeveling? Zo ja, welke stappen gaat u ondernemen in IPO verband en/of richting het ministerie van LNV om deze aanbeveling te effectueren? Zo nee, welke acties gaat u ondernemen om alsnog te laten zien dat de provincie Groningen prima in staat is om deze Europese richtlijn optimaal uit te voeren?

Wij denken zeker dat het goed is om bepaalde zaken met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen landelijk te regelen. Andere zaken kunnen wij ook op provinciaal niveau regelen (zie vraag 1). Op dit moment wordt er op alle niveaus (Rijk, IPO, provinciaal, waterschap) gekeken welke maatregelen

extra genomen moeten worden en door wie dan. Zo is het Rijk momenteel aan het kijken of en hoe de toelating van gewasbeschermingsmiddelen beter in lijn gebracht kan worden met de doelen van de KRW. Wij streven ernaar dit in goede samenwerking en afstemming te doen.

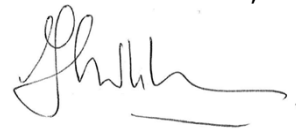
Groningen, 1 oktober 2024

Hoogachtend

Gedeputeerde Staten van Groningen:

René Paas, voorzitter

Hans Schrikkema, secretaris